

MRF 2024.9

Retten dom af 29. maj 2024, 2. udv. afd., de forenede sager T-200/22 og T-314/22, Polen mod Kommissionen

Kommissionens afgørelser om inddrivelse ved modregning af tvangsbøder, der var pålagt Polen i MRF 2021.197 til efterlevelse af opsættende virkning af traktatbrudssøgsmål anlagt af Tjekkiet vedr. polsk brunkulsmine (MRF 2021.196), var ikke ugyldige, uanset at Tjekkiet og Polen i februar 2022 indgik udenretlig forlig, hvorefter hovedsagen blev hævet.

I marts 2020 traf de polske myndigheder afgørelse om at tillade en forlængelse af driftsperioden for en eksisterende brunkulsmine i byen Turów nær grænsen til Tjekkiet og Tyskland indtil 2026. Da Tjekkiet mente, at den fortsatte minedrift kunne have grænseoverskridende miljøpåvirkninger, og at tilladelsen var meddelt i strid med bl.a. VVM-direktivet, anlagde Tjekkiet i februar 2021 traktatbrudssøgsmål mod Polen i medfør af TEUF art. 259. Tjekkiet anmodede samtidig EU-Domstolen om at pålægge Polen at indstille minedriften i Turów straks som en foreløbig forholdsregel i medfør af TEUF art. 279 (opsættende virkning). Ved kendelse af 21. maj 2021 (MRF 2021.196) gav EU-Domstolen Tjekkiet medhold i, at Polen straks skulle indstille minedriften, indtil der blev afsagt endelig dom i hovedsagen (sag C-121/21). Da minedriften ikke blev standset, anmodede Tjekkiet (støttet af Kommissionen) efterfølgende EU-Domstolen om at idømme Polen daglige tvangsbøder, indtil kendelsen om foreløbige forholdsregler blev efterlevet. Ved kendelse af 20. september 2021 (MRF 2021.197) pålagde EU-Domstolen Polen daglige tvangsbøder på 500.000 euro (ca. 3,7 mio. DKK) fra 20. september 2021, og indtil Polen efterkom kendelsen af 21. maj 2021. Efter at generaladvokaten den 3. februar 2022 fremsatte forslag til afgørelse i hovedsagen, indgik Tjekkiet og Polen samme dag aftale om mindelig løsning (forlig) af tvisten vedr. brunkulsminen, og den 4. februar 2022 meddelte parterne EU-Domstolen, at parterne frafaldt ethvert krav i sag C-121/21, hvorefter sagen blev slettet fra Domstolens register. Samme dag anmodede Polen om, at EU-Domstolen ophævede kendelsen af 20. september 2021 om pålæg af tvangsbøder, hvilket Domstolen afsløg ved kendelse af 19. maj 2022, idet Domstolen bemærkede, at Polen fra 4. februar 2022 ikke længere havde været forpligtet til at indstille minedriften eller betale yderligere tvangsbøder, eftersom hovedsagen var afsluttet. Kommissionen var imidlertid af den opfattelse, at Polen uanset forliget fortsat var forpligtet til at betale de daglige tvangsbøder, der var påløbet fra Domstolens

kendelse af 20. september 2021 til den 3. februar 2022, i alt 68,5 mio. euro (ca. 511 mio. DKK). Kommissionen traf derfor i februar, marts og maj 2022 afgørelser om, at tvangsbøderne skulle indrives ved modregning i forskellige fordringer, som Polen havde over for EU, i medfør af reglerne i forordning 2018/1046. Polen anlagde herefter annulationsøgsmål mod Kommissionen med påstand om, at Kommissionens afgørelser om modregning skulle ophæves, og gjorde til støtte herfor bl.a. gældende, at en inddrivelse af tvangsbøderne efter sletningen af sag C-121/21 gik videre end formålet med de foreløbige forholdsregler, og at afgørelserne led af begrundelsesmangler. Kommissionen påstod frifindelse. Retten bemærkede indledningsvis, at pålæg af tvangsbøder som tillæg til foreløbige forholdsregler har til formål at sikre den effektive anvendelse af EU-retten, og at der ikke er tale om en sanktion, men et instrument af tvangsmæssig karakter (præmis 31-34). Retten fandt herefter, at Polens forpligtelse til at betale de tvangsbøder, der var påløbet, indtil hovedsagen blev hævet den 4. februar 2022, ikke var bortfaldet som følge af parternes forlig og sletningen af sag C-121/21 fra Domstolens register (præmis 42). Som begrundelse herfor henviste Retten navnlig til, at tvangsbøderne i den konkrete sag havde til formål at sikre overholdelsen af de foreløbige forholdsregler, der blev fastsat i kendelsen af 21. maj 2021, hvorfor bortfald af tvangsbøderne ved sagens afslutning reelt ville gøre tvangsbødeinstituttet indholdsløst, da Polen i givet fald bevidst kunne tilsidesætte forpligtelsen til at efterkomme de foreløbige forholdsregler (præmis 47-48). Retten kunne derfor ikke give Polen medhold i, at Kommissionens afgørelser om inddrivelse af de påløbne tvangsbøder ved modregning skulle ophæves, idet Retten bemærkede, at betingelserne i forordning 2018/1046 for modregning i øvrigt havde været opfyldt (præmis 50). Da afgørelserne heller ikke fandtes at lide af begrundelsesmangler, blev Kommissionen i det hele frifundet.

Kommentar: Dommen understreger den særegne karakter af EU's retsorden, hvorefter medlemsstaterne retligt kan holdes til ansvar på en måde og i et omfang, der ikke kendes fra den øvrige folkeret, og hvor Kommissionen efter omstændighederne kan foretage slagkraftige indgreb over for medlemsstaterne, forudsat at der er den fornødne politiske opbakning hertil. Dommen tilføjer endvidere nye aspekter til den mellemstatslige håndhævelsesmekanisme i TEUF art. 259, der hidtil har kun været anvendt i beskedent omfang, men dog i stigende grad i de senere år – se fra miljøområdet den verserende sag C-730/23, Polen mod Tyskland, hvor Polen bl.a. gør gældende, at Tyskland har overtrådt transportforordningen (1013/2006) ved ikke at sørge for rettidig tilbagetagelse af affald, der angiveligt er blevet overført ulovligt fra Tyskland til Polen.

Resultatet i de forenede sager T-200/22 og T-314/22 er derimod mindre overraskende. Såfremt tvangsbøder, der er pålagt til opfyldelse af foreløbige forholdsregler under en verserende retssag, automatisk bortfalder ved sagens afslutning, ville tvangsbøderne reelt være uden virkning, idet den forpligtede af tvangsbøden i så fald kunne drage fordel af ikke at efterkomme de foreløbige forholdsregler. Polens anbringende om, at det vil afskrække parterne til sagen fra at finde en forligsmæssig løsning, hvis tvangsbøderne ikke bortfalder, må bero på en misforståelse af tvangsbødens formål, idet det var ubestridt, at der ikke påløb yderligere tvangsbøder efter forliget i februar 2022. I dansk ret kommer en delvist lignende misforståelse til udtryk i Justitsministeriets faste antagelse, hvorefter allerede påløbne, men ikke-betalte tvangsbøder automatisk bortfalder, når den underliggende forpligtelse efterkommes, jf. § 15, stk. 4, i det nu ophævede cirkulære nr. 113 af 26. juni 1975 og TjK 2024.117 V. På linje med Polens argumentation i ovennævnte sag er begrundelsen fra Justitsministeriet, at tvangsbøder er et pressionsmiddel, hvis formål er udtjent, når den underliggende forpligtelse er opfyldt eller bortfaldet. Denne opfattelse negligerer imidlertid det pønale element i tvangsbøderne, nemlig at inddrivelsen af bøderne har til formål at afskrække den forpligtede fra at forhale efterlevelsen af den underliggende forpligtelse. Den effektive virkning af tvangsbøderne står og falder derfor med, at truslen om tvangsbøder rent faktisk kan blive realiseret, uanset om opfyldelse af den materielle forpligtelse stadig er aktuel. Noget andet er, at de kumulerede tvangsbøder efter en vis tid kan blive så urimeligt høje, at de må nedsættes skønmæssigt. Dette spørgsmål ses dog ikke at have været gjort gældende af Polen i ovennævnte sag, hvor det i øvrigt fremgår af offentligt tilgængelige oplysninger, at Polen som led i den forligsmæssige løsning af tvisten betalte i alt 45 mio. euro til Tjekkiet som kompensation for den fortsatte minedrift, jf. Ludwig Krämer, EU Environmental Law, 9. udg., 2024, s. 480.

RETTENS DOM (Anden Udvidede Afdeling)

29. maj 2024 (*)

»Miljø – brunkulsudvinding i et åbent brud – brunkulsminen i Turów (Polen) – regler for institutionerne – manglende gennemførelse af en kendelse afsagt af Domstolen om afsigelse om påbud – tvangsbøder – inddrivelse af fordringer ved modregning – artikel 101, stk. 1, og artikel 102 i forordning (EU, Euratom) 2018/1046 – sletning af hovedsagen – ingen tilbagevirkende kraft af de iværksatte foreløbige forholdsregler – begrundelsespligt«

I sagerne T-200/22 og T-314/22,

Republikken Polen ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen ved J. Estrada de Solà, O. Verheecke og K. Herrmann, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

har

RETTEEN (Anden Udvidede Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Marcoulli, og dommerne V. Tomljenović, R. Norkus, W. Valasidis (refererende dommer) og L. Spangsborg Grønfeldt,

justitssekretær: V. Di Bucci,

på grundlag af den skriftlige forhandling

og under henvisning til, at ingen af parterne har anmodet om afholdelse af retsmøde inden for fristen på tre uger efter, at det er forkyndt, at retsforhandlingernes skriftlige del er afsluttet, og at Retten i henhold til artikel 106, stk. 3, i Rettens procesreglement har besluttet at træffe afgørelse, uden at retsforhandlingerne omfatter en mundtlig del,

afsagt følgende

Dom

- 1 Republikken Polen har med sine søgsmål anlagt i henhold til artikel 263 TEUF nedlagt påstand om annullation i sag T-200/22 af Europa-Kommissionens afgørelser af 7. og 8. februar 2022, af 16. og 31. marts 2022 og i sag T-314/22 af Kommissionens afgørelse af 16. maj 2022 (herefter samlet »de anfægtede afgørelser«), hvorved Kommissionen ved modregning opkrævede de beløb, som Republikken Polen skyldte i form af daglige tvangsbøder, som Domstolens vicepræsident havde pålagt denne medlemsstat ved kendelse af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), for perioderne dels mellem den 20. september 2021 og den 17. januar 2022, dels mellem den 18. januar 2022 og den 3. februar 2022.

Sagens baggrund

Retsforhandlingerne ved Domstolen

- 2 Den 26. februar 2021 anlagde Den Tjekkiske Republik sag i henhold til artikel 259 TEUF med påstand om, at det blev fastslået, at Republikken Polen havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EU-retten som følge af udvidelsen og forlængelsen af brunkulsminedriften i det åbne brud i Turów (Polen) i nærheden af Den Tjekkiske Republiks og Forbundsrepublikken Tysklands grænser (sag C-121/21).
- 3 Parallelt hermed indgav Den Tjekkiske Republik en anmodning om foreløbige forholdsregler anmodet Domstolen om at pålægge Republikken Polen, at denne, indtil Domstolen har truffet afgørelse om sagens realitet, straks indstiller brunkulsudvindingen fra minen i Turów (Polen).
- 4 Ved kendelse af 21. maj 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:420), imødekom Domstolens vicepræsident denne anmodning og pålagde Republikken Polen straks at ophøre med minedriften i denne mine indtil afsigelsen af dommen i sag C-121/21.
- 5 Da Den Tjekkiske Republik er af den opfattelse, at Republikken Polen ikke har opfyldt de forpligtelser, der påhviler den i henhold til denne kendelse, har den fremsat en ny anmodning om foreløbige forholdsregler med henblik på, at Republikken Polen tilpligtes at betale en daglig tvangsbøde på 5 mio. EUR til Unionens budget for tilsidesættelse af sine forpligtelser.
- 6 Ved særskilt dokument indleveret til Domstolens Justitskontor den 29. juni 2021 har Republikken Polen anmodet om, at kendelsen af 21. maj 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:420), ophæves i henhold til artikel 163 i Domstolens procesreglement.
- 7 Ved kendelse af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), forkastede Domstolens vicepræsident dels Republikken Polens anmodning om ophævelse af kendelse af 21. maj 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:420), dels pålagde han Republikken Polen at betale Kommissionen en daglig tvangsbøde på 500 000 EUR, regnet fra datoen for forkyndelsen af denne kendelse for Republikken Polen, og indtil denne medlemsstat efterkommer kendelse af 21. maj 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:420).

Om den procedure, der gav anledning til vedtagelsen af de anfægtede afgørelser

- 8 Ved skrivelse af 19. oktober 2021 anmodede Kommissionen de polske myndigheder om at fremlægge dokumentation for, at brunkulsudvindingen fra minen i Turów var ophørt. Kommissionen præciserede i samme skrivelse, at i tilfælde af manglende fremlæggelse af disse beviser ville den fra den 3. november 2021 og efter hver periode på 30 kalenderdage fremsende betalingsanmodninger til opfyldelse af kendelse af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752).
- 9 Ved forskellige skrivelser fremsendt mellem den 5. november 2021 og den 8. marts 2022 anmodede Kommissionen Republikken Polen om at betale de forskellige skyldige beløb i form af daglige tvangsbøder.
- 10 Kommissionen pålagde herefter Republikken Polen at betale de nævnte beløb med tillæg af morarenter og meddelte Republikken Polen, at den i tilfælde af manglende betaling ville foretage inddrivelse ved modregning i henhold til artikel 101, stk. 1, og artikel 102 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget og om ændring af forordning (EU) nr. 1296/2013. (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 og afgørelse 541/2014/EU og om ophævelse af forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (EUT 2018, L 193, s. 1) (herefter »finansforordningen«).
- 11 Kommissionen meddelte ved de anfægtede afgørelser Polen, at den ville modregne denne medlemsstats gæld i forskellige fordringer, som Polen havde over for EU. Det beløb, der således skulle inddrives ved modregning, beløber sig som hovedstol til 68 500 000 EUR og svarer til de daglige tvangsbøder, der skyldes for perioden fra den 20. september 2021 til den 3. februar 2022.

Indgåelse af en mindelig løsning og sletning af sag C-121/21

- 12 Den 3. februar 2022 indgik Den Tjekkiske Republik og Republikken Polen en aftale med henblik på at afslutte den tvist, der gav anledning til sag C-121/21 (herefter »aftalen om en mindelig løsning«).
- 13 Den 4. februar 2022 meddelte de to medlemsstater Domstolen, at de frafaldt ethvert krav i sag C-121/21, efter at der var fundet en mindelig løsning. Samme dag anmodede de polske myndigheder Kommissionen om at afslutte fuldbyrdelsesproceduren vedrørende de tvangsbøder, som Domstolen havde pålagt, idet aftalen om en mindelige løsning var vedlagt deres anmodning.
- 14 Sag C-121/21 blev slettet ved kendelse af 4. februar 2022, Den Tjekkiske Republik mod Polen (Minen i Turów) (C-121/21, ikke trykt i Sml., EU:C:2022:82). Denne kendelse om sletning blev forkyndt for Kommissionen den 8. februar 2022.
- 15 Samme dag indgav Republikken Polen en anmodning i henhold til artikel 163 i Domstolens procesreglement om ophævelse af kendelsen af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752).
- 16 Den 11. februar 2022 anmodede de polske myndigheder på ny Kommissionen om at afslutte proceduren med henblik på fuldbyrdelse af tvangsbøder og om at trække den første og den anden anfægtede afgørelse tilbage på grund af slettelsen af sag C-121/21 fra Domstolens register.
- 17 Som svar på skrivelserne af 4. og 11. februar 2022 meddelte Kommissionen den 22. februar 2022 de polske myndigheder, at så længe kendelsen af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), ikke var »ophævet«, havde den til hensigt at fortsætte inddrivelsen ved modregning af de skyldige beløb pr. 3. februar 2022.
- 18 Ved kendelse af 19. maj 2022, Den Tjekkiske Republik mod Polen (Minen i Turów) (C-121/21 R, ikke trykt i Sml., EU:C:2022:408), blev Republikken Polens anmodning om ophævelse af kendelse af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), ikke taget til følge.

Parternes påstande

- 19 Republikken Polen har nedlagt følgende påstande:
- De anfægtede afgørelser annulleres.
 - Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.
- 20 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:
- Frifindelse.
 - Republikken Polen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Den retlige bedømmelse

- 21 Efter at have hørt parterne har Retten besluttet, at sagerne bør forenes med henblik på dommen i henhold til artikel 68, stk. 1, i Rettens procesreglement.
- 22 Til støtte for annulationssøgsmålet har Republikken Polen fremsat to anbringender, hvoraf det første vedrører en tilsidesættelse af finansforordningens artikel 101, stk. 1, og artikel 102, sammenholdt med samme forordnings artikel 98, og for det andet tilsidesættelse af artikel 296 TEUF samt af artikel 41, stk. 2, litra c), og artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

Det første anbringende om tilsidesættelse af artikel 101 og 102 i finansforordningen, sammenholdt med samme forordnings artikel 98

- 23 Republikken Polen har gjort gældende, at Kommissionen ved at vedtage de anfægtede afgørelser har overskredet sine beføjelser i henhold til finansforordningens artikel 101 og 102, sammenholdt med samme forordnings artikel 98.
- 24 Republikken Polen har navnlig gjort gældende, at indgåelsen af aftalen om en mindelige løsning og slettelsen af sag C-121/21 har medført, at virkningerne af de foreløbige forholdsregler, der blev anordnet i den pågældende sag, ophørte med tilbagevirkende kraft. Republikken Polen er af den opfattelse, at en sådan fortolkning understøttes af Domstolens praksis, hvorefter Unionens retsinstitansers annullation af en retsakt har virkning *ex tunc* og således medfører, at den annullerede retsakt fjernes med tilbagevirkende kraft fra retsordenen. Denne fortolkning støttes ifølge Republikken Polen af de forfatningsmæssige traditioner, der er fælles for medlemsstaterne. Republikken Polen har tilføjet, at den fortsatte gennemførelse af de foreløbige forholdsregler på trods af slettelsen af sag C-121/21 ville gå videre end det formål, der forfølges med disse foranstaltninger.
- 25 Republikken Polen har desuden gjort gældende, at eftersom den foreløbige forholdsregel, der blev iværksat ved kendelse af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), ikke længere finder anvendelse, udgør de beløb, der fremgår af betalingsanmodningerne, ikke en eksisterende gæld som omhandlet i finansforordningens artikel 98, stk. 1, litra a). Kommissionen burde derfor have annulleret den konstaterede gæld og undladt at inddrive den.
- 26 Republikken Polen er af den opfattelse, at såfremt Kommissionen var forpligtet til at fortsætte inddrivelsesproceduren til trods for opnåelsen af en mindelig løsning og slettelsen af sag C-121/21 fra Domstolens register, ville dette afskrække parterne fra at finde en mindelig løsning på deres tvister. Debitorstaten ville således bære virkningerne både af den mindelige løsning og af de omkostninger, der er forbundet med inddrivelsen af den fordring, der svarer til de pålagte tvangsbøder.
- 27 Endelig har Republikken Polen gjort gældende, at finansforordningens artikel 101, stk. 6, kan fortolkes således, at den ansvarlige anvisningsberettigede kan annullere en fastlagt fordring under hensyntagen til de omstændigheder, der er indtrådt mellem fastlæggelsen af fordringen og vedtagelsen af afgørelsen om inddrivelse af de skyldige beløb.
- 28 Kommissionen har bestridt Republikken Polens argumenter.

Indledende bemærkninger

- 29 Det bemærkes, at Republikken Polen med sit søgsmål ønsker, at det fastslås, at de økonomiske konsekvenser af de foreløbige forholdsregler, der blev anordnet i denne sag, er ophørt med tilbagevirkende kraft som følge af slettelsen af sag C-121/21 den 4. februar 2022. Dette vil medføre, at gælden bliver en nullitet, og dermed, at inddrivelse i henhold til finansforordningens artikel 101 og 102 vil være ulovlig.
- 30 Inden det undersøges, om Republikken Polens argumenter skal tages til følge, skal der fremsættes betragtninger vedrørende dels karakteren af og formålet med de tvangsbøder, der er knyttet til de foreløbige forholdsregler, dels rækkevidden af sager om foreløbige forholdsregler i forhold til artikel 279 TEUF.
- *Om karakteren af og formålet med de tvangsbøder, der pålægges i henhold til artikel 279 TEUF*
- 31 Artikel 279 TEUF giver Domstolen kompetence til at foreskrive de foreløbige forholdsregler, som den finder nødvendige for at sikre den fulde virkning af den endelige afgørelse (kendelse af 20.11.2017, Kommissionen mod Polen, C-441/17 R, EU:C:2017:877, præmis 97, og af 27.10.2021, Kommissionen mod Polen, C-204/21 R, EU:C:2021:878, præmis 19). I sager om foreløbige forholdsregler skal Domstolen navnlig kunne sikre virkningen af et påbud rettet mod en part i henhold til artikel 279 TEUF ved at anordne enhver forholdsregel, således at denne part efterlever de pligter, som fremgår af kendelsen om foreløbige forholdsregler. En sådan forholdsregel kan bl.a. pålægge betaling af en tvangsbøde i tilfælde af manglende overholdelse af det påbudte påbud (jf. i denne retning kendelse af 27.10.2021, Kommissionen mod Polen, C-204/21 R, EU:C:2021:878, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis).

- 32 Pålæggelsen af en tvangsbøde for at sikre overholdelsen af de foreløbige forholdsregler, som er fastsat af Domstolen, har endvidere til formål at sikre den effektive anvendelse af EU-retten, som er en af retsstatens værdier, der er sikret ved artikel 2 TEU, og som danner grundlag for Unionen (jf. i denne retning kendelse af 20.11.2017, Kommissionen mod Polen, C-441/17 R, EU:C:2017:877, præmis 102).
- 33 Det følger heraf, at en tvangsbøde, der pålægges som tillæg til de foreløbige foranstaltninger, ikke kan anses for at være en sanktion, men for at være et instrument af tvangsmæssig karakter, hvilket de to parter i den foreliggende tvist udtrykkeligt har anerkendt.
- 34 I den foreliggende sag var det således med henblik på at »afskrække [Republikken Polen] fra at forhale efterlevelsen af denne kendelse« af 21. maj 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:420), at Domstolens vicepræsident pålagde en tvangsbøde.

– *Om rækkevidden af sager om foreløbige forholdsregler i forhold til artikel 279 TEUF*

- 35 I henhold til artikel 162, stk. 3, i Domstolens procesreglement ophører en foreløbig forholdsregel med at finde anvendelse på den dato, der er fastsat i den kendelse, hvorved den anordnes, eller i mangel heraf fra afsigelsen af den dom, hvormed sagens behandling afsluttes.
- 36 Da en sag om foreløbige forholdsregler, således som det fremgår af artikel 160, stk. 1 og 2, i Domstolens procesreglement, er accessorisk i forhold til en hovedsag, ophører de foreløbige forholdsregler, der er vedtaget inden for rammerne af en sag om foreløbige forholdsregler, med at finde anvendelse, når hovedsagen afsluttes, bl.a. når sagen vedrørende sidstnævnte sag har været genstand for en kendelse om sletning (jf. i denne retning kendelse af 19.5.2022, Den Tjekkiske Republik mod Polen (Minen i Turów), C-121/21 R, ikke trykt i Sml., EU:C:2022:408, præmis 25).
- 37 Henset til den accessoriske karakter af en sag om foreløbige forholdsregler i forhold til hovedsagen har kendelse af 21. maj 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:420), og af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), ikke fundet anvendelse siden den 4. februar 2022. Endvidere fremgår det udtrykkeligt af kendelse af 19. maj 2022, Den Tjekkiske Republik mod Polen (Minen i Turów) (C-121/21 R, ikke trykt i Sml., EU:C:2022:408, præmis 26), at Republikken Polen fra den 4. februar 2022, som er datoen for afsigelsen af kendelsen om sletning af sag C-121/21 fra Domstolens register, ikke længere er forpligtet til øjeblikkeligt at indstille brunkulsudvindingen fra minen i Turów. Da denne foreløbige forholdsregel ikke længere er gyldig, skal det forhold, at denne medlemsstat tilpligtes at betale Kommissionen en daglig tvangsbøde på 500 000 EUR, indtil disse aktiviteter er ophørt, anses for bortfaldet fra denne dato.

- 38 Det er i lyset af disse betragtninger, at Republikken Polens argumenter skal undersøges.

Om konsekvenserne af slettelsen af hovedsagen med hensyn til Republikken Polens gæld

- 39 De anfægtede afgørelser er afgørelser om modregning af de beløb, som Republikken Polen skyldte i form af den daglige tvangsbøde, som Domstolens vicepræsident fastsatte i sin kendelse af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), for perioden fra den 20. september 2021 til den 3. februar 2022. Kommissionen har navnlig præciseret, at så længe denne kendelse ikke var blevet »ophævet«, var den forpligtet til at gennemføre den for perioden fra den 20. september 2021 til og med den 3. februar 2022.
- 40 Det skal i denne henseende for det første fastslås, at kendelse af 4. februar 2022, Den Tjekkiske Republik mod Polen (Minen i Turów) (C-121/21, ikke trykt i Sml., EU:C:2022:82), hverken nævner de foreløbige forholdsregler, der er foreskrevet ved kendelse af 21. maj 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:420), eller den daglige tvangsbøde, der blev pålagt i henhold til artikel 279 TEUF. For det andet er Republikken Polens søgsmål med påstand om ophævelse af kendelse af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), blevet forkastet. For det tredje fremgår det udtrykkeligt af præmis 26 i kendelse af 19. maj 2022, Den Tjekkiske Republik mod Polen (Minen i Turów) (C-121/21 R, ikke trykt i Sml., EU:C:2022:408), at den omstændighed, at Republikken Polen tilpligtes at betale Kommissionen en daglig tvangsbøde på 500 000 EUR, indtil disse aktiviteter er ophørt, skal anses for bortfaldet fra den 4. februar 2022. Med andre ord ophørte den daglige tvangsbøde, som Domstolens vicepræsident havde fastsat i sin kendelse

af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), med at have virkning fra den 4. februar 2022.

- 41 Den daglige tvangsbøde løb derfor faktisk i perioden mellem forkyndelsen af kendelse af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), og datoen for slettelse af sag C-121/21 fra registret.
- 42 Det følger heraf, at selv om slettelsen af hovedsagen har haft indvirkning på tvangsbødens forløb, har den i modsætning til, hvad Republikken Polen har gjort gældende, ikke medført, at denne medlemsstats forpligtelse til at betale det beløb, der skyldes i form af tvangsbøden, bortfalder. Hvis der drages en anden konklusion, vil det svare til at fravige formålet med tvangsbøden, som er at sikre en effektiv anvendelse af EU-retten, der er uløseligt forbundet med retsstatens værdier, som er fastsat i artikel 2 TEU (jf. præmis 32 ovenfor).
- 43 Ingen af de argumenter, der er fremsat af Republikken Polen, kan rejse tvivl om denne konklusion.
- 44 Hvad for det første angår den analoge anvendelse af retspraksis vedrørende virkningerne af Unionens retsinstitutters annullation af en retsakt, der er nævnt i præmis 24 ovenfor, skal det fastslås, at den ikke finder anvendelse i den foreliggende sag, eftersom kendelse af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), ikke kan appelleres og derfor ikke kan ophæves med tilbagevirkende kraft.
- 45 Hvad for det andet angår argumentet om, at det i størstedelen af de nationale retssystemer gælder, at retsbevarende foranstaltninger, der iværksættes i afventning af en endelig afgørelse, med tilbagevirkende kraft ophører med at have virkning, når hovedsagen bliver uden genstand, skal det fastslås, at henvisningen til nationale processuelle regler er uden relevans, for så vidt som lovligheden af de anfægtede afgørelser udelukkende skal undersøges i lyset af de EU-retlige regler. Som Republikken Polen i øvrigt selv har medgivet, er medlemsstaternes processuelle regler ikke bindende for Unionens retsinstitutter.
- 46 Selv hvis det antages, at de retsbevarende foranstaltninger, der træffes i afventning af en endelig afgørelse, i visse nationale retssystemer med tilbagevirkende kraft ophører med at have virkning, når hovedsagen bliver uden genstand, er denne konstatering under alle omstændigheder ikke tilstrækkelig til at godtgøre, at disse processuelle regler udgør en del af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner og derfor som retskilde kan udgøre en del af Unionens retsorden.
- 47 Hvad for det tredje angår Republikken Polens argumentation om, at den fortsatte gennemførelse af de foreløbige forholdsregler på trods af slettelsen af sag C-121/21 ville gå ud over det ene formål, der forfølges med disse foranstaltninger, nemlig at sikre effektiviteten af dommen i hovedsagen, skal det fastslås, at de tvangsbøder, der pålægges i henhold til artikel 279 TEUF, i det foreliggende tilfælde og i modsætning til, hvad Republikken Polen har gjort gældende, ikke alene havde til formål at sikre effektiviteten af dommen om sagens realitet, men ligeledes havde til formål at sikre overholdelsen af de foreløbige forholdsregler, der blev fastsat i kendelse af 21. maj 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:420), og at afskrække Republikken Polen fra at forhale efterlevelsen af denne kendelse.
- 48 Såfremt Republikken Polens argumentation skulle tages til følge, ville det gøre ordningen med tvangsbøder pålagt i henhold til artikel 279 TEUF indholdsløs, eftersom det ville føre til en accept af, at den forpligtede part, i det foreliggende tilfælde Republikken Polen, bevidst tilsidesætter forpligtelsen til at efterkomme de foreløbige forholdsregler, der er anordnet som en foreløbig forholdsregel indtil afslutningen af tvisten i hovedsagen, og således skade EU-rettens effektivitet.
- 49 For det fjerde kan Republikken Polens argument om, at fuldbyrdelse af tvangsbøder gør det mindre attraktivt at indgå en mindelig aftale og således hæmmer udviklingen af gode naboskabsforbindelser, ikke tiltrædes. Det skal nemlig fastslås, at formålet med tvangsbøder, der er ledsaget af foreløbige forholdsregler, ikke er at fremme en mindelig løsning eller gode naboskabsforbindelser, men, som det blev fastslået i præmis 47 ovenfor, at sikre overholdelsen af de foreløbige forholdsregler. Det skal ligeledes bemærkes, at indgåelsen af den mindelige løsning og slettelsen af sag C-121/21 har haft

gavnige virkninger for Republikken Polen, idet de daglige tvangsbøder ophørte med at løbe den 4. februar 2022 og ikke på tidspunktet for afsigelsen af en dom fra Domstolen i sag C-121/21.

50 For det femte kan Republikken Polens argument vedrørende finansforordningens artikel 101, stk. 6, første afsnit, ikke tiltrædes. Det fremgår således af denne bestemmelse, at »[d]en ansvarlige anvisningsberettigede kan annullere en fastlagt fordring helt eller delvist«. Der er således ikke tale om en forpligtelse for Kommissionen til at annullere en fastlagt fordring. Det skal i øvrigt bemærkes, at betingelserne for inddrivelse ved modregning var opfyldt i det foreliggende tilfælde. Kommissionens ansvarlige anvisningsberettigede havde nemlig kontrolleret Republikken Polens gæld og fastsatte størrelsen på fordringen.

51 Det følger heraf, at Kommissionen ikke har tilsidesat finansforordningens artikel 101 og 102, sammenholdt med samme forordnings artikel 98.

52 Følgelig må det første anbringende forkastes som ugrundet.

Det andet anbringende vedrørende en tilsidesættelse af artikel 296 TEUF, artikel 41, stk. 2, litra c), og artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder

53 Republikken Polen har gjort gældende, at Kommissionen har tilsidesat sin begrundelsespligt i henhold til artikel 296 TEUF. Republikken Polen har anført, at de anfægtede afgørelser ikke gør det muligt for den at forstå grundene til, at Kommissionen fortsatte inddrivelsesproceduren ved modregning på trods af indgåelsen af aftalen om en mindelige løsning og slettelsen af sag C-121/21.

54 Republikken Polen har tilføjet, at de anfægtede afgørelser ikke indgår i en afgørelsespraksis fra Kommissionen, eftersom Kommissionen indtil da aldrig havde inddrevet tvangsbøder i henhold til artikel 279 TEUF. De anfægtede afgørelser krævede derfor en udtrykkelig begrundelse. Ifølge Republikken Polen angiver de anfægtede afgørelser imidlertid ikke det retsgrundlag, der bemyndiger Kommissionen til at inddrive de daglige tvangsbøder, der blev pålagt ved kendelse af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), selv om denne kendelse er ophørt med at have virkninger. Republikken Polen har desuden fremhævet, at der er en tæt forbindelse mellem på den ene side begrundelsespligten og på den anden side den grundlæggende ret til en effektiv domstolsbeskyttelse og adgangen til effektive retsmidler, der er sikret ved artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder.

55 Kommissionen har bestridt Republikken Polens argumenter.

56 Det følger i denne henseende af fast retspraksis, at den begrundelse, som i henhold til artikel 296 TEUF og artikel 41, stk. 2, litra c), i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder kræves i EU-institutionernes retsakter, skal tilpasses karakteren af den pågældende retsakt, og klart og utvetydigt skal angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, og således at Unionens retsinstanser kan udøve deres prøvelsesret. Det nærmere indhold af begrundelseskravet skal fastlægges i lyset af den konkrete sags omstændigheder, navnlig indholdet af den pågældende retsakt, de anførte grundenes art og den interesse, som retsaktens adressater samt andre, der må anses for berørt af retsakten i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 263, stk. 4, TEUF, kan have i begrundelsen (jf. dom af 10.3.2016, HeidelbergCement mod Kommissionen, C-247/14 P, EU:C:2016:149, præmis 16 og den deri nævnte retspraksis).

57 Kravet om en angivelse af retsgrundlaget for en retsakt følger af dette begrundelseskrav (jf. dom af 1.10.2009, Kommissionen mod Rådet, C-370/07, EU:C:2009:590, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).

58 Det kræves ikke, at begrundelsen angiver alle de forskellige relevante faktiske og retlige momenter, da spørgsmålet, om en afgørelses begrundelse opfylder kravene efter artikel 296 TEUF, ikke blot skal vurderes i forhold til ordlyden, men ligeledes til den sammenhæng, hvori den indgår, samt under hensyn til alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (jf. dom af 11.6.2020, Kommissionen mod Di Bernardo, C-114/19 P, EU:C:2020:457, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).

- 59 I tilfælde af en afgørelse om modregning skal begrundelsen gøre det muligt præcist at identificere de fordringer, der modregnes i, uden at det kan kræves, at den begrundelse, der oprindeligt blev givet til støtte for fastlæggelsen af hver af disse fordringer, gentages i afgørelsen om modregning (jf. dom af 6.10.2015, Technion og Technion Research & Development Foundation mod Kommissionen, T-216/12, EU:T:2015:746, præmis 98 og den deri nævnte retspraksis).
- 60 Spørgsmålet om, hvorvidt begrundelsespligten er blevet overholdt, skal principielt vurderes i forhold til de oplysninger, som sagsøgeren rådede over senest på tidspunktet for sagens anlæg. Det kan nemlig ikke tillades, at begrundelsen først gives efterfølgende under retssagen, medmindre der foreligger særlige omstændigheder (jf. i denne retning dom af 4.7.2017, European Dynamics Luxembourg m.fl. mod Den Europæiske Unions Jernbaneagentur, T-392/15, EU:T:2017:462, præmis 74 og den deri nævnte retspraksis).
- 61 Det skal i lyset af disse betragtninger afgøres, om de anfægtede afgørelser er tilstrækkeligt begrundede.
- 62 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at Republikken Polen på datoen for anlæggelsen af søgsmålene i sagerne T-200/22 og T-314/22 henholdsvis den 19. april og den 25. maj 2022 havde kendskab til skrivelse af 22. februar 2022, som den havde modtaget som svar på sine skrivelser af 4. og 11. februar 2022 (jf. præmis 17 ovenfor).
- 63 I overensstemmelse med den retspraksis, der er nævnt i præmis 60 ovenfor, skal det i lyset af de anfægtede afgørelser og skrivelsen af 22. februar 2022 vurderes, om Kommissionen har overholdt den begrundelsespligt, som påhviler den.
- 64 I det foreliggende tilfælde skal det for det første fastslås, at Republikken Polen med de anfægtede afgørelser præcist har kunnet identificere de modregnede fordringer. Afgørelserne er nemlig vedlagt et dokument som bilag, der indeholder beregningen af modregningen og beregningen af morarenter. Det skal ligeledes bemærkes, at de anfægtede afgørelser indeholder en angivelse af det retsgrundlag, som de er baseret på, i det foreliggende tilfælde finansforordningens artikel 101 og 102.
- 65 I modsætning til, hvad Republikken Polen har gjort gældende, gør skrivelsen af 22. februar 2022 det for det andet muligt for den at forstå grundene til, at Kommissionen havde besluttet at fortsætte fuldbyrdelsen af den gæld, der fulgte af forpligtelsen til betaling af de daglige tvangsbøder, der var blevet pålagt ved kendelse af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), til trods for indgåelsen af den mindelige løsning og slettelsen af sag C-121/21 fra Domstolens register. I denne skrivelse tilkendegav Kommissionen således, at den havde til hensigt at fortsætte inddrivelsen ved modregning af de skyldige beløb indtil den 3. februar 2022, eftersom den foreløbige forholdsregel, der var blevet anordnet ved kendelse af 21. maj 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:420), løb frem til den 4. februar 2022, og at Kommissionen ikke på grundlag af de dokumenter, som Republikken Polen havde fremlagt for den, kunne være forvisset om, at de foranstaltninger, som gennemførelsen af denne kendelse indebar, var blevet vedtaget. Kommissionen tilføjede, at den, så længe kendelsen af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752), ikke var blevet »ophævet«, var forpligtet til at opfylde den for perioden fra den 20. september 2021 til og med den 3. februar 2022.
- 66 Hvad for det tredje angår Republikken Polens argument om, at de anfægtede afgørelser i mangel af tidligere afgørelsespraksis fra Kommissionen burde have været genstand for en særlig begrundelse, skal det bemærkes, således som det er anført i præmis 65 ovenfor, at begrundelserne for inddrivelsen ved modregning af de skyldige beløb pr. 3. februar 2022 til trods for slettelsen af sag C-121/21 fra Domstolens register fremgik tilstrækkeligt klart af skrivelsen af 22. februar 2022.
- 67 Det skal derfor fastslås, at de anfægtede afgørelser, der bl.a. blev overvejet i lyset af skrivelsen af 22. februar 2022, gjorde det muligt for Republikken Polen at få kendskab til grundene til, at Kommissionen til trods for slettelsen af sag C-121/21 fra Domstolens register fortsatte inddrivelsen af den gæld, der fulgte af pligten til betaling af de daglige tvangsbøder, der var blevet pålagt ved kendelse af 20. september 2021, Den Tjekkiske Republik mod Polen (C-121/21 R, EU:C:2021:752).
- 68 For så vidt som de anfægtede afgørelser er tilstrækkeligt begrundede, er Republikken Polens argument om den tætte forbindelse mellem begrundelsespligten og den grundlæggende ret til en effektiv

domstolsbeskyttelse og adgangen til effektive retsmidler, der er sikret ved chartrets artikel 47, uden relevans.

69 På baggrund af det ovenstående skal det andet anbringende forkastes, og dermed frifindes Kommissionen i det hele.

Sagsomkostninger

70 Ifølge procesreglementets artikel 134, stk. 1, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.

71 Da Republikken Polen har tabt sagen, bør det pålægges den at bære sine egne omkostninger og at betale de af Kommissionen afholdte omkostninger i overensstemmelse med dennes påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Anden Udvidede Afdeling):

- 1) **Sagerne T-200/22 og T-314/22 forenes med henblik på dommen.**
- 2) **Europa-Kommissionen frifindes.**
- 3) **Republikken Polen betaler sagsomkostningerne.**

Marcoulli

Tomljenović

Norkus

Valasidis

Spangsborg Grønfeldt

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 29. maj 2024.

Underskrifter

* Processprog: polsk.